

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K. — f.
Vidéken 9 K, 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, 42. Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

Dr. Baltazár Dezső püspök beiktatása.

A tiszántuli ref. egyházkerület történetének lapjaira új nevet jegyeztek be tegnap a püspökök, az egyházfők névsorába: a dr. Baltazár Dezsőt. Szinte csodálatosan páratlan az a lelkesedés, amely őt ebbe a diszes méltóságba emelte.

Ez a meseszerti egyetértés, ez a legendákba illő, minden szívből kisugárzó ragaszkodás és mély bizalom, eklatáns módon jutott kifejezésre a dr. Baltazár Dezső ünnepélyes felavatásán, aki — mint többen hangoztatták — fiatalon ugyan, de öreg tapasztalatokkal került a legnagyobb és legmagyarabb egyházkerület élére. Azért is olyan nagy a várakozás, a melylyel működése elé néznek, mert életerejének teljességében jutott el erre a magas polcra s így bizton remélhetjük, hogy be is váltja azt, amit ígért, hogy: nem a szó, de a tettek embere.

Hiszen, ha végigtekintünk eddigi nem hosszú, de eredményekben mégis annyira gazdag pályafutásán, csak azt a meggyőződést meríthetjük abból, hogy mindig is ez volt a programja: nem beszéddel hivalkodni, de cselekedni! És ezt az elvet követi majd ezután is s így elérkezettnek láthatjuk azt az időt, amikor felujul a Méliuszok, a Révész Bálintok kora s dr. Baltazár Dezső dicsőséggel és hatványozottan folytathatja azt, amit korán sirba szállt elődjének: dr. Eröss Lajosnak még megkezdeni is alig volt ideje.

A tiszántuli ref. egyházkerület nagy ünnepségének hatása alatt állott tegnap ez a város, a magyar protestantizmusnak ez a sziklaszilárd vára s tisztes tradícióktól megszentelt falai között feloldódott a felekezeti különbség köteléke: mindenki együtt örült az örülőkkel. Az utcák házsorain löhögök lengettek, az ország messzi földeiről ide sereglettek a kálvinisták, sőt még a más valláshoz tartozók is: üdvözölni és hódolatukat bemutatni az egyházkerület új vezérének. De senki sem hozott ide üres külsőséget, tartalmatlan bókokat, hanem igyekezett a legbensőbb érzéseinek hangot adni, hogy hűen és őszintén tolmácsolhassa az új püspök: dr. Baltazár Dezső iránti szeretetét és nagybecsülését.

És dr. Baltazár Dezső úgy állt ott előttük, mintha egy bibliai tanításokból elképzelt apostol testesült volna meg

benne: egész egyénisége testamentomi egyszerűségében, ajakán a nemes székenykedéssel, szemében a hit csillogó tüzével. . . .

Sokáig feledhetetlen lesz e kép. Ugy tűnt fel, mint egy bibliai álom, amikor eljöttek hozzá mindenek és elébe vitték a jókivánságok aranyát és mirháját és eltávoztak békeséggel, azzal a boldogító megnyugvással, hogy az egyházkerület vezetése most már az áhitott méltó kezekbe van letéve.

Nagy és magasztos jelentőségű volt ez a nap, a dr. Baltazár Dezső püspöki székfoglalójának napja, amelynek fénye beragyog majd késő századokba is. . . .

A rendkívüli közgyűlés.

A tiszántuli ref. egyházkerület május 16-án tartott közgyűlésén tette meg az intézkedéseket a dr. Eröss Lajos gyorsan bekövetkezett, tragikus halála folytán megüresedett püspöki szék betöltésére. Elhatározták akkor, hogy amennyiben az első választás alkalmával valamelyik jelölt abszolút szótöbbséget nyerne, még a nyár folyamán hívják össze az installáló rendkívüli közgyűlést. Minthogy a szavazásból dr. Baltazár Dezső csaknem egyhangúsággal került ki győztesként, a rendkívüli közgyűlést az elnökség augusztus 15-ére ki is tűzte s arra meghívta nem csak a tagokat, hanem a konventet, a testvér egyházkerületeket és más egyházi és világi hatóságokat és egyesületeket.

A közgyűlés kevéssel kilenc óra után vette kezdetét. A főiskola dísztermét zsúfolásig megtöltötték a jobbara díszmagyarba öltözött tagok és a vendégek, akiknek sorában ott láthatuk a magyar protestáns egyházi és világi élet számos kitűnő alakját. Külön helyet, egész széksorokat foglaltak el a debreceni helyőrség kiküldöttei Patzár tábornok vezetésével az elnöki emelvényről balra, akik itt is megjelentek.

A közgyűlést Davidházy János, mint hivatalában legidősebb esperes, nyitotta meg magasszárnyalásu, mindenkit átható imával. Ezután gróf Degenfeld József, világi elnök, a következő rövid beszédet mondotta:

Főtiszteletű és méltóságos közgyűlés!

Üdvözlöm a közgyűlés megjelent tagjait. Bár ez alkalommal örömnépre gyűltünk össze, még is lehetetlen meg nem emlékezni arról a nagy-nagy veszteségről, amely a magyar protestáns világot és e hazát báró Bánffy Dezső elhunytával érte. A kitűnő államférfiu, a nagy magyar s a jó kálvinista egyesült benne. Örökítsük meg jegyzőkönyvünkben emlékét s közöljük ezt özvegyével.

Mint méltóztatnak tudni, mostani közgyűlésünket főleg az tette szükségessé, hogy a tiszántuli egyházkerület új püspökét, dr. Baltazár Dezsőt (éljenzés) megválasztásában megerősítsük és méltóságába beiktatassuk s ezenkívül több halaszthatatlanul sürgős ügyet elintézzünk. A közgyűlést ezenel megnyitom.

A jelen volt tagok.

Ezután a távolmaradott tagok névsorát olvasták fel, majd pedig a jelenlévők listáját, amely a következő:

Davidházy János hivatalára nézve legidősebb esperes, majd dr. Baltazár Dezső püspök és gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok elnöklésével:

Esperesek és egyházmegyei gondnokok:

Alsó-Szabolcs—Hajdu-Vidéki egyházmegyéből: Szabó Lajos esperes.

Beregi egyházmegyéből: Sütő Kálmán esperes, Váradi Gyula gondnok.

Békésbányai egyházmegyéből: Dombi Lajos esperes, Fekete Márton gondnok.

Bihari egyházmegyéből: Sulyok István esperes, Bary József gondnok.

Debreceni egyházmegyéből: Davidházy János esperes, Fráter Barnabás gondnok.

Ermelléki egyházmegyéből: Marjai Péter esperes, Konrád László gondnok.

Felsőszabolcsi egyházmegyéből: Vas Mihály esperes, Jármy Miklós gondnok.

Hevesnagyunsági egyházmegyéből: Győry Lajos esperes.

Középszabolcsi egyházmegyéből: Görömbey Péter esperes, Gencsy Albert gondnok.

Mármaros—ugocsai egyházmegyéből: Biky Ferenc esperes, György Endre gondnok.

Nagybányai egyházmegyéből: Széll György esperes, Helmezy József gondnok.

Hevesnagyunsági egyházmegyéből: Gergely Antal, Szabó Sándor lelkész, dr. Horthy Szabolcs, Gáll Kálmán világi részről.

Középszabolcsi egyházmegyéből: Nagymáté Albert lelkész, Mikecz Dezső világi részről.

Mármaros—ugocsai egyházmegyéből: Tóth Ferenc lelkész, Szegedi Gyula világi részről.

Nagybányai egyházmegyéből: Sátor Dávid lelkész részről.

Nagykarolyi egyházmegyéből: Kincses István lelkész, Domahidy István világi részről.

Nagyszalontai egyházmegyéből: Nagy Imre, Szabó István lelkész, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán, Tatár Balint világi részről.

Szatmári egyházmegyéből: Kiss Bertalan lelkész, Böszörményi Emil világi részről.

Tanintézetek képviselői:

Debreceni Főiskola részéről:

a teológiai szakról: dr. Erdős József;

a jogi szakról: dr. Jászi Viktor;

a bölcsészeti szakról: dr. Ferenczy Gyula;

a főgimnáziumból: Karay Sándor;

a tanítóképző-intézetből: Orosz István.

Békési gimnázium részéről: Körber Ti-vadar.

Hajduböszörményi főgimnázium részéről: Köblös Samu.

Hajdunánási főgimnázium részéről: Nagy Elek.

Hódmezővásárhelyi főgimnázium részéről: Imre Lajos.

Karcagi főgimnázium részéről: Horváth Ferenc.

Kisujszállási főgimnázium részéről: Szeremley Barnabás.

Mármaroszigeti lyceum részéről:

a jogakadémiáról: dr. Pap Tibor;

a főgimnáziumból: Jakobinyi Péter.

A mezőtúri főgimnázium részéről: Boros Károly.

Tanítóképviselek: Simon Károly, Dobó Sándor, Császár Péter.

Nagykárolyi egyházmegyéből: Berey József esperes, Domahidy Elemér gondnok.

Nagyszalontai egyházmegyéből: Balog Ambrus.

Szatmári egyházmegyéből: Biky Károly esperes, Madarassy Dezső gondnok.

Debreceni egyház fő- és főiskola helyi gondnoka: Kovács József.

Egyházkerületi tanácsbírák:

Lelkészek: K. Tóth Kálmán, dr. Márk Ferenc, Széll Kálmán, Kiss Ferenc. Világiak: Géresi Kálmán, Dóczy Imre.

Egyházmegyei képviselők:

Alsószabolcs—Hajduvidéki egyházmegyéből: Jakucs Sándor, Veress Géza lelkészi, Padrah Sándor világi részről.

Békésbányai egyházmegyéből: Fekete Gyula, Szabolcska Mihály lelkészi, dr. Csathó Zsigmond, dr. Zsirus Lajos világi részről.

Bihari egyházmegyéből: Lévai Mihály lelkészi, Kurovsky Ferenc világi részről.

Debreceni egyházmegyéből: Szele György, F. Varga Lajos lelkészi, Sinka Sándor világi részről.

Ermelléki egyházmegyéből: Végh József lelkészi, Magyar Miklós világi részről.

Felsőszabolcsi egyházmegyéből: Somogyi József lelkészi, Szalánczy Bertalan világi részről.

Tisztviselők:

Egyházkerületi főjegyzők:

Lelkészi:

Világi: dr. Baksa Lajos.

Aljegyzők:

Lelkészi: Futó Zoltán.

Világi: dr. Kun Béla.

Gimnáziumi felügyelő: Dóczy Imre.

Ügyész: Márk Endre.

Pénztáros: Rózsa Sándor.

Számvevő: Varga Pál.

Az új püspök megerősítése.

Most az új püspök megerősítése következett. Dr. Kun Béla aljegyző előbb felolvasta a következőket:

Egyházkerületünk folyó évi májusi közgyűlésének 14. számú határozatával kiküldött bizottság bemutatja a folyó évi június hó 25-én megtartott üléséről felvett jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyvvel kapcsolatban a püspökhivatal bemutatja a lázári egyházközség főgondnokának és presbitereinek egyházkerületi főgondnok ur ömeltóságához, valamint a megválasztott püspök urhoz intézett kérvényeit, melyekben előadván, hogy a lázári egyházközség presbitériuma a püspökválasztáshoz a maga szavazatát teljesen szabályos gyűlésen leadta és pedig dr. Baltazar Dezsőre s így a szabályszerűen leadott szavazat be nem küldése kizárólag a lelkész önkényes tette volt, kéri összeférhetetlen természetűnek mondott lelkészük ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

A határozati javaslat.

1. **Egyházkerületi közgyűlésünk dr. Baltazar Dezső urnak, a tiszántúli református egyházkerület püspökévé szabályszerűen és ritka egyértelműséggel történt megválasztását örömmel veszi tudomásul s a választást készséggel megerősíti, egyszersmind a megválasztott és ezennel megerősített püspök urat igaz tisztelettel, bizalommal és reménységgel üdvözlí s őt a püspöki tiszt fogadására felkéri.**

2. Utasítja az érdekelt egyházmegyei közgyűlést, hogy a szavazatot nem adott három egyházközség ellen saját hatáskörükben a szabályszerű intézkedéseket haldéktalanul foganatosítsák.

3. Ori Tamás lázári lelkésznek az egyházközség szavazata helyett beküldött s a bizottság jegyzőkönyvéhez csatolt levelét,

valamint a lázári egyházközség főgondnokának és presbitereinek a lelkész ellen fegyelmi eljárást kéro kérvényeit megfelelő eljárás végett kiadja a nagybányai egyházmegye elnökségének.

4. **Egyházkerületi főgondnok ur a közgyűlést megnyitó beszédében emlékeztünkbe idézvén azt a súlyos veszteséget, mely az egész magyar református egyházat Bánffy Dezső báró egyházkerületi főgondnok urnak, egyetemes konventünk világi elnökének halálával érte: — egyházkerületi közgyűlésünk e valóban nagyvesztés felett érzett mély és igaz gyászát jegyzőkönyvében megörökíti, mert Bánffy Dezső báró nemcsak mint egyik testvér egyházkerület főgondnoka és az egyetemes konventnek majd egy évtizeden át volt elnöke, vivta ki az egész magyar reformátusság őszinte nagy becsülését és ragaszkodását, de magas méltóságától eltekintve is, mint a magyar református férfi igaz mintaképe, izzó hazaszeretettel, egyháza iránt minden áldozatra kész szolgálatával, a felvilágosodás és haladás ügye iránti nemes lelkesedésével, fáradhatatlan munkásságával, általában kiemelkedő egyéni nagy tulajdonságaival érdemessé tette magát arra, hogy mindenkor korán jött halála minden jónak fájdalmat okozzon, — egyszersmind elhatározza, hogy a mély gyász felett érzett igaz részvétéről az elhunyt nagy férfiú özvegyét értesíti.**

Az új püspök megerősítéséhez lelkes éljenzések közben járult hozzá az egyházkerületi közgyűlés, mely a többi indítványokat is szintén magáévá tette.

A püspök meghívása.

Gróf Degenfeld József: Méltóztassanak ezen határozat folytán az új püspököt meghívni. A küldöttség tagjaiul Görömbey Péter esperes elnöklete alatt ajánlom a következőket:

Balogh Ambrus,

Berei József esperesek,

Helmezy József,

Kovács József főgondnokok.

Ez a bizottság a város fogatán a Kovács Gyula alispán Török Bálint utcai lakásán tartózkodó püspökhöz hajtattott, akivel együtt egy jó fél óra múlva tértek vissza. Addig az elnök a gyűlést felfüggesztette.

Dr. Baltazar Dezső megérkezik.

Dörgő éljenzés fogadta megérkezésekor dr. Baltazar Dezsőt. A közgyűlés tagjainak sora között lépett be a terembe; szünni nem akaró taps és ováció köszöntötte.

A közgyűlés folytatólagos megnyitása után gróf Degenfeld József elnök intézte elsőnek hozzá a következő szavakat:

Főtiszteletű és méltóságos püspök ur!

Van szerencsém hivatalosan bejelenteni, hogy a tiszántúli egyházkerület 712 szavazattal 68 ellenében püspökévé választotta. Van szerencsém tudatni, hogy tisztességében a közgyűlés már igaz örömmel megerősítette. Amidőn üdvözölöm, felkérem, méltóztassék nyilatkozni, hogy állását elfogadja-e s kész-e az esküt letenni?

Dr. Baltazar Dezső:

Mély meghatottsággal állók itt, a midőn a főgondnok ur ajkairól hallok ezeket a szavakat. Mert a bizalom nagyságához képest kevesnek érzem az én képességeim. Minek szóném hosszasan a köszönet és hála fonálát, az embernek nem szóval, de tettekkel kell azt bebizonyítani. Gyarló eröm sikerét Istentől kérem, támogatását elsősorban elnök társamtól várom és az egyházkerület tagjaitól. Programmat majd a gyülekezet előtt fogom elmondani. A megválasztásomat elfogadom annak tudatában, hogy az a demokratikus egyház elveivel megegyezik. Ennek mellőzésével nem kellene mégis olyan fényes méltósá-

got kínálnának is fel. Hűségemet bizonyítom s az esküt leteszem.

Dr. Baksa Lajos előadó ezután felolvasta a törvényekbe becikkelyezett eskü szövegét.

Ennek végeztével a közgyűlés összes tagjai, élükön a püspökkel és gróf Degenfeld József főgondnokkal a harangok zúgása közben átvonultak a Nagytemplomba.

Püspökavatás.

Tíz percig zúgtak a Nagytemplom rangjai, míg az egyházkerületi közgyűlés tagjai (a világiak feketében vagy diszmagyarban, a papok pedig palástosan) átvonultak a főiskolából a Nagytemplomba, mely szorongásig megtelt közönséggel. Szerencsére a rend fenntartásáról kellő gondoskodás történt és így hivatlanok nem juthattak be a templomba, mert különben életveszélyes tolongás támadt volna. Így is oly füledt a levegő a templomban, hogy többen elájultak.

Mikor a testületek és küldöttségek elfoglalták helyeiket, a debreceni dalegylet rázendített **Rossini** örökszép szerzeményére, mely a nagydalárda szabatos előadásában tökéletesen érvényesült.

Áldások Istene,

Ki a mennyben lakol,

Hozzád száll a zene

E népnek ajkiról.

Téged dicsőít, minden élő itt.

Áldások Istene,

Ki a mennyben lakol,

Hozzád száll a zene

E népnek ajkiról.

A madár ajakán tenéked zeng a dal,

Téged áld a virány fejlőd virággal,

A felhő az égen mennydörögve mégyen,

A csermely és a szél hatalmadról beszél.

Áldások Istene,

Ki a mennyben lakol,

Hozzád száll a zene

E népnek ajkiról.

Ezután az egész gyülekezet fennálva énekelte el a 37. dicséret első versét, mely után az új püspök szép és költői szárnyalásu imát mondott.

Mindenható királyunk! Bölcseségnek és szentségnek, igazságnak és szeretetnek istene. Ki felmagasztalás vagy a hitnek és megszegyenítés a tagadásnak, kihez mérve minden igazság alacsony a földön. Te hozzád száll minden áldásnak a dicsősége, ki a csillagokban a fény, lelkünkben az élet, örökkévalóságban az üdvösség vagy. Téged magasztal a magános órák fohása és a hivek gyülekezetének egekig törő dicsérete.

Erezzük és vallást is teszünk róla mindnyájan, hogy igazságod véghetetlen, jóságodnak a mértékével bánik velünk. Bizony, csak bukdosó vándorok vagyunk a földön. Micsoda a mi erőnk, épségünk, nagyságunk, — amely gyorsan mulik és csak a gyarlóságot hagyja vissza reánk. Micsoda a mi tudományunk, a mely csalódással születik és csalódással hal meg. Mi a mi bölcseségünk, — előttd csak ostobaság! — Mi a mi tisztaságunk? Bizony, csak bűn! Micsoda a mi méltóságunk a te mindenségednek a méltóságához képest? Micsoda ez a méltóság is, a mely szolgálid közül egyet anyaszentegyházad élére állít?!

Lepkeláng csak e méltóság akkor, ha elégeti a büszke szárnyakat, a melyek talán nagyon magasba akarnának röpiteni: — vagy aggodalom e méltóság akkor, ha viselője alázatos akar maradni. Oh Uram! Leborulunk előttd mindnyájan, hogy fiaddá fogadj és így ékesíts meg bennünket. Ez a mi közös fényünk, — egyetlen méltóságunk, ez a korona az isteni adományok között. Ezt a fényességet megbecsülni tégy erőssé bennünket.

E fényesség reményében tedd tökéletessé életünket, hogy lássuk az Atyát, a ki nek véghetetlen jóságát — meghálalni keljünk magasztos versenyre. Hozd így a szent papság országát, a te országodat közel; hol ki mérné nagyságot és alacsonyságot, hol terhet hordani öröm, hol meghalni gyönyörtűség, — mert minden arra mutat, a ki a kezdet,

az a vég. Te reád. Te reád, a mi mindenkire, királyunkra, jó atyáinkra. Amen.

Az ima után gr. Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok rövid beszédben közölte a gyülekezettel, hogy a püspöki állásra az egyházkerület 712 szóval 68 ellen dr. Baltazár Dezsőt választotta meg, akinek megválasztását az egyházkerületi közgyűlés is megerősítette; felhívja ennél fogva dr. Baltazárt az eskü letételére, mire a püspök nyomban letette a hivatali esküt, melyet Dávidházy János esperes olvasott fel.

Az eskütétel után a püspök térdre hullott, mire a három, rangidősebb esperes (Dávidházy, Sütő és Görömbey) a kezét fejére tette, miközben Dávidházy János esperes szép és megható imát rebegett az eget Urához, majd a főgondnok üdvözölte melegen a főlelkűt püspököt és kívánt sok erőt és kitartást új működési körében, majd átadta neki az egyházkerület pecsétjét. Ezután a püspök a közönségre állott, míg körbe vonultak előtte az esperesek, az egyházmegyei gondnokok, az egyházkerületi tanácsbírák és jegyzők, akikkel sorra kezét fogott a püspök, aki ezután a szöszökre ment és az alábbi, alkalmi beszédet mondta:

A püspök székfoglaló-beszéde.

„Mit látni mentetek?“ Ezekkel a szavakkal fordult Jézus a sokasághoz, mikor biznyságot tett afelől, hogy az utegyentető Keresztelő Jánosban a prófétánál is nagyobbakat láttak az emberek. „Mit látni jöttetek?“ Kérdezem tőletek én is: imádott mesteremnek, királyomnak, Ildvezítőmnek alázatos szolgálója. A Jézusé: akit embernek is, Istennek is vallok; életének, csodadolgainak, halálának, feltámadásának, menybemenetelének, öröktől fogva való és örökre való idvezítésének valóságával egyben.

Ő általa, akiben élek; Ő velem, akiért meg is tudok halni, annyit el merek én is mondani, hogy itt sem látok „ingadozó nádszálát“.

Emberi gyarlóságomban én is érzem a magam „nyomorúságos elvetetett állapotát“; tudok a léleknek és „testnek töviséről“, melyek megaláznak s amelyekkel éppen azért „dicsekedem“; de tudok az én hitmenek és eskütévemnek erejéről is, melynél fogva „megmaradok azokban, amelyeket tanultam és amelyek reám bizattak, tudván Kítől tanultam“; tudok a „fegyverekről“, melyek nem testiek, hanem Istennek ereje által erősek, nagy erősek lerontására; tudok a megigazításnak amaz ajándékáról, melyet az Uról vettem „hit által ingyen kegyelemből a Jézusért“.

Ezekkel lehetek „összetört nádszál“, melyet legkel az élet viharja és földre tipor a halál; de amelyet felegyenesít és újra megépít az, aki „a füstölő gyertyabelet nem oltja el“; de „ingadozó nádszál“ nem lehetek soha; mert a kőszikla, amelyen állok erős és a vezérfény, amely után megyek, bizonyos. Ez a kőszikla, ez a vezérfény, mely is a „Jézus Krisztus“ tart meg engemet attól, hogy „ide s tova hajtassam az emberi tudományok közül szelei által“, a melyeknek manapság olyan járványos ideje vagyon.

Ennek az időnek a teljességében jött meg az alkalma annak, hogy — habár a „Jézus, sőt a próféták lába sarujának szíj-ját sem vagyok méltó megoldani“ — a hívek sokaságának bizalma vezérül hívott el engemet. Ez a bizalom, az Ur ama szavait tolmácsolja nekem, amiket a küldetés nagysága előtt megroskadó Jeremiásnak mondott: „ne mond ezt: gyermek vagyok én, hanem valamire küldelek, elmenj s valamiket parancsolok, megmondjad“.

Akit tehát láttok: az vezér. Gyarló erővel, de alátámasztva az Istennek kegyelmével, népek bizodalma, erős elhatározás és reményesség által, melyeket „az Istenben vetek és hiszem, hogy azok a reménységek meg nem szégyenítenek“; mert bizonynyal elhittem, hogy „az Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok és az Ő kegyelme nem volt és nem lesz hozzám hiábavaló“.

Minden vezér küzdelmeinek harcteret

keres és vezérfényt, amely után megyen. A tér, amelyen futásomat elvégezni, nemes harcomat megharcolni és hitemet megtartani akarom, maga a valóságos, az egész élet, földi és boldogságukért tusakodó emberekkel. A vezérfény, az evangélikus ügy, amint az ujszövetségi szentírásban megíratott.

Életet vezetni, vigasztalni, gyógyítani és megmenteni csak úgy lehet, ha ismerjük, méltányoljuk, felkaroljuk minden oldalát. Az én lelki vezérség: tudom. De azt is tudom, hogy valóságos embereket kell vezetnem, akik megeheznek, megszomjuhoznak, elfáradnak, nyomorúság töreibe esnek és sirnak nemcsak a lelki bánattól, hanem a testi fájdalomtól is. Az Antikrisztus a test által kárhoztatja a lelket; Krisztus a lélek által teszi szentség templomává a testet. A közvetítés tehát megvan a test és lélek között úgy a hit, mint a hitetlenség, úgy az idvesség, mint a kárhozat viszonylatában. A visszatérő társadalmi áramlatok, melyek a lélek fényes kultuszának romjain, a testi, anyagi élet kizárólagosságának akarnak eszménytelen templomot építeni, éppen a tagadott lélek legelőnállóbb erejével: azzal, amely az Istentől élszakadt, lázadnak fel és támadnak a lélek valósága ellen. Viszont az az irányzat, amelyik a szegénység, szolgaság, testsanyargatás, világmevetés jelszavával indult s a lelki élet, mint egyedüli élet feletti kizárólagos uralmát hirdeti, a végén a külső fény, anyagi gazdagság, testi élet és földi hatalom bálványaihoz érkezett el.

Nem az ember, hanem az István bölcsessége az, ami eligazít, Jézust ott látjuk az élet minden viszonylatában, ott a társadalmi élet forgatagai között. Nem kicsinyli, nem tagadja meg sem a test, sem a lélek szükségét. Nem zárkózik el képmutató titokzatos-ságba, mintha csak szellemmel élne, viszont csodatevő hatalmának csak egy részét adja át a kenyérvétel szolgálatába. Az élet kettősége közötti középut arany hidján vezetnek át bölcsességének lába nyomai. A tökéletes-ség nagy találkozáját a magasságos mennyecken tüzi ki; de az odajutáshoz a leggyakorlatibb földi életben jelölt ki utakat. Hiszen, ha az ő országá nem e világból való is, de ebbe a világba való. A keresztyénség nagy eszményei nem arra valók, hogy az elméleti kegyesség farizeizmusa a maga számára sajátítsa ki, vagy hogy elmerengjen rajtuk a vernélküli ábrándozás; nem arra valók, hogy szolgálatukból üzle szerü hivatali titkot csináljanak; hanem arra valók, hogy belőlük minden halandó ember élelére a tudatlantól a tudóság, a kunyhótól a palotáig a földi és égi közvetlen áldás manái hulljanak.

„Jézus az ut, igazság és az élet“. Amerre ő vezet, megyek. Látom, mint kínálja pásztoraiknak, nyájának az életet, hogy használják mennyei Atyjának, ki az övek is, dicsőségére. Megyek tehát, semmit sem gondolva az előzetekkel, amelyeknek sötét szárnyu tiltakozása ott suhog a feledés sűrű-jéből kireformált új utak felett. Ha kinn a tulzó befogás ellenáramlata követ emelne rám, vagy a fontos elzarkozás synedriuma megostorozna is, amiket az én uramtól, Jézusomtól hallottam és láttam, azokat vígan és bátran hirdetni fogom és igyekszem bevinni az eleven életbe, a társadalmi élet minden ágazatába!

Az anyagelviség egyedül idvezítő tanát az erkölcsi szegénység, lelki alacsony-ság és büntetéstől rettegő öntudat közös tanácsa eszelte ki, hanyatló, beteg társadalmak lelki-világának izgató szeréül. Viszont az anyagelviség minden jogosultságának teljes tagadása farizeizmus, amely kifelé begátol, befelé kiháznál. Az a szent pusztaság, amely látta a názáreti mestert csodákat tenni az éhez-ő sokaságért, viszont a maga lelke javáért éhezni, sanyarogni, nagy tudományt hallitana nekünk, ha áhitattal meg tudnánk hallani; nagyobbat, mint a fentebbi tulzó irányzatok összes doktorai. Megtanitana szánni, könyörülni, áldozni, lemondani. Athidalná azt a rettentő szociális mélységet, melyben az idő szerint harsog az osztálygyűlölet vérfagyoló harsonája. Péter apostolként felállitana az

„ékes kapuk“ előtt könyörgő koldusokat s a „gazdag ifjunak“ több következetességet tanitana. Nem csábitana a számtani egyenlőség mese-szigetére; de a testvéri megértés és méltatás emberi közelségébe hozná a csucskokat és völgyeket. Megtanitana dolgozni, küzdeni, minden kísértetekkel küzdeni nemcsak a becsületes „kenyérért“, hanem az „Isten igéjéért“ is. Megtanitana a társadalmat, hogy a tisztos erőfeszítésnek adja meg az ellátás kellő mértékét a szolgálat minőségére szerint. Megtanitana az államot, hogy ugyanazon vendégségben ugyan olyan „kenyérrel és hallal“ táplálja mindazokat, akik talpkövének épségéért: a vallás-kerécsért és tudományért, mint hivatalosak eszköznek. A tanítványok is ugyanazt az ételt és italt vették a szent vacsorában; még Judás sem volt kirekesztve, igaz, hogy feljebb sem méltatva a hívek és igazak felett.

A feszültség, amit az anyagi kérdések izzása a társadalomba bevitt, hatását a szellemi téren is érezteti. A hit és tudomány kezdik felmondani a testvériséget. A tudomány el akarja vitatni a hittől az okosságot, a hit a tudománytól a jogosultságot. Politikai hatalomra vagyik mind a kettő s közben észrevétlenül a társadalmi osztályérdekek eszközévé süllyed. A tudomány tiltakozik a hit ellen, hogy a bizonyosságok helyett a képzelődés ingoványára tévedt; holott a hitetlen tudomány éjjeli repkedő mécsvilág, mely körül esetlen tárgyak ingadoznak. A hit tiltakozik a tudomány ellen, hogy lerombolja az eszményeket; holott a tudatlan hit nappali vakság, mely vérbeborult szemekkel legázolja még a valóságos alkotásokat is. A hit a tudományt rombolást, destructiót; a tudomány a hitnek visszafejlesztést, reactiót lobbant a szemére; holott egymástól elválva, mind a kettőben meg van mind a két hiba; egymással karöltve mind a kettő az építés és haladás hatványozott tényezője lesz.

A tudomány szabad vizsgálódásának nem képezheti tiltó gátját a hit; annál kevésbbé annak embercsinálta szabályai. Ha a hit igaz, vagyis ha alapját egyfelől történelmi valóság, másfelől világos és szilárd belső meggyőződés képezi, akkor soha sem fog félni attól, hogy az ezerszemű tudomány boncoló asztalára kerül. Ezért nem félttem én a magam evangélium szerint reformált hitét semmi tudománytól, mert tudom, hogy minél nagyobb tizet rak alá a próba, annál szinaranyabb tisztaságban fogja azt kiállani. Ezért nem félek én, ha a tudomány „tudakozza még az Istennek mélységeit is“; mert tudom, hogy azt a „fundamentumot, amelyen kívül mást senki sem vethet“, még a pokol kapui sem tudják lerontani. Félteni csak az emberi találmányokat lehet, amelyek hatalmi érdek esendő támasztékai; de amelyeknek sem a hithez, sem az idvességhez nincsen semmi köze. Hiszen „hiába tisztelik az Urat azzal, hogy oly tudományokat tanitanak, amelyek emberek parancsolatai“. Majd ha a folyton kísértő hatalmi kérdés nem fogja a hitet úgy értékesíteni, mint a nagyon is problematikus emberi tekintély eszközét; majd ha az egyéni hit megtisztult világa a vallási élet központjába egyedül magát az Isten tekintélyének fénylő napját állítja be; s ha viszont az emberi tudomány beismeri, hogy az isteni titkok zárján az ő büszke hatalma is megtörik, majd akkor eljő a nagy békesség, az áldásos együttműködés a hit és tudomány között. A tudomány gögjét a hit göggyével csak fokozni; megszégyeníteni csak vonzó alázatával lehet.

Korunk egyik legaggasztóbb jellemvonása, hogy a hit helyett, hogy legtermészetesebb világát, az egyéni meggyőződést mélyitene, magasitana, gazdagitana, inkább intézményszerü, külső életet él. Bemegy pártostényezőnek a társadalmi és politikai küzdelmekbe s az iskolákat a nemzeti művelődés nemes babérja helyett a felekezeti érdek priz-almájáért állítja versenybe. Ez a főindoka annak, a miért én az iskolák államosításának vagyok híve; de híve csak arra az esetre, ha az államosítás mindegy fele-

kezét összes népiskolára kiterjed; mert passzages államosítással a verseny reánk nézve kedvezőtlen esélyeit szaporítani órállói tisztelemmel ellentétesen tartanám. Addig is, míg az iskolák egyetemes államosításának nagy reform-időszaka elérkezik: az iskolák viszonyos és egyenlő jogi és anyagi helyzetének még ma hiányszó biztosításával s az egyház alkotmányán belüli önkormányzati szabadságának fejlesztésével lehet megelőzni a még nagyobb károkat.

A különböző egyházaknak nem az a hivatásuk, hogy már az iskolákban kezdjék megvonni s kinn az életben mélyíteni a hit-elvi ellentéteket, vallásbeli különbözőségeket és a felekezeti gyűlölködés árkait, hanem, hogy a bennük rejlő intellektualis erővel és erkölcsi hatással emeljék az egyént a hétköznapi élet sivársága, gyötrelmei fölé és állítsák be a szeretetnek abba a szent közösségbe, a melynek palládiuma a haza. Ennek erejét fokozzák, fényét emeljék, hatalmát gyarapítsák, hogy majd midőn pihentető keblén helyet ad testünk nyugalmanak, lelkiünket emeljék a reménység szárnyain abba az országba, a melyről csak sejtünk, de a mely felől egy ember sem, egy egyház sem rendelkezhetik, sem úgy, hogy kinyithatná, sem úgy, hogy bezárhatná; mert az egyedül a mindenható Isten birodalmában vagyunk.

Az én egyházam érzi, vallja, követi ezt a hivatást. Küzdött érette erkölcsi erővel, hittel, tudománygyal, fegyverrel; megszenvedett érette vérrel. Mi az emberszeretet és a hazaszeretet próbáját kiálltuk. Minálunk a többi békeséget soha sem érheti kárhözvétel; sőt azt szolgáljuk, azt ünnepeljük. A harcot nem szeretjük, de nem is félünk tőle. A serdők urának, Istenének nevében megharcoljuk a békeségért bátorsággal s a diadal felől biztositjuk minden vonatkozásában végrehajtva egyenlő és igazságos osztályt szerez gyermekei között, hogy ne legyen módja elmerülni egyiknek a gazdagságba, másiknak a nyomorúságba; mely mindkettő kárvallásra szokta vinni az erkölcsöket vagy legalább is idegenséget és keserűséget szerez a testvérek között.

De maradjunk bár tovább is szegénységben, alányomott megkülönböztetésben vagy lépünk bár be a megszolgált jólét családi otthonába: az új idők követelményeihez nevelt papi nemzedékkel, a hitélet mélyítésével, a lelkigondozás hatékony felkarolásával, a történelmi alapok megőrzésével, egyházalkotmányunknak és intézményeinknek kor- és elvszerű kiépítésével; a lelkes és világi elem egyensúlyos érvényesülésével, az egyetemes papság varázásával; a tudománygyal, a minék levegőt, szabadságot adunk, a hittel, a mit az evangéliumból vettük; a józan erkölccsel, a mit arra építünk és a szeretettel, ami mindennel nagyobb hazánkat s benne egyházunkat Isten dicsőségére híven szolgálva, bátran megyünk a jövőnk elé, melynek reménységét Istenbe vetjük.

Ez a jövőnk most várakozással néz reám. Igájától nem tartózkodom. Hozzátrórt az élet. Klüdelmetől nem vonogatom magam. Benne nőtem. Veszedelmeitől nem félek. Megszoktam. Tövisait, szenvedéseit elfogadom. Régi ismerősök.

Csak egytől félek. A esalatkozástól. Nem a magamétól. Hiszen gyarlóságomat jól ismerem. Hanem a tietektől, a kiknek kezébe felettébb való mértéket adott felőlem a szeretet.

Kettő vigasztal. Egyik, hogy mindig mindent nyilván szólottam és tettem; tehát senkit sem hitettem és áltattam magam felől. Másik, hogy a kik az Urban biznak, azoknak erejük megújul. Szárnyat nevelnek, mint

a sasok. Futnak és nem fáradnak el; szállnak és nem lankadnak meg. Amen.

Ezután az új püspököt Sütő Kálmán esperes üdvözölte szép beszéddel, mire a gyülekezet felállott és a püspök megáldotta a jelenlevőket. Végül még a nagydalárda énekelte Schubert gyönyörű szerzeményét „A teremtőhöz”.

Fel, fel, fel, fel, Istenhez fel.

Magasba törve zendülj énekem,

Üdvözölve Öt, az alkotót;

Az Ö mindenható szavától

A semmi éltet nyert s erőt.

Forrását minden létnek

Üdvözli Öt a hálás mindenség.

Az égben, a földön üdv nevének, dicsőség.

Hozzá törj fel imám, fel hozzá énekem, imám.

Istenhez szállj, törj énekem, imám;

Istenhez szállj, szállj énekem, imám.

Az istentisztelet a 179. dicséret utolsó versének elneklésével ért véget és míg a gyülekezet énekel, megkezdődött a közönség szétoszlása.

A tárgysorozaton szereplő ügyek.

Tizenkét óra körül ért véget a felavatás ünnepe, mely után a közgyűlés tagjai ismét visszatértek a főiskola dísztermébe, ahol újra megkezdtek a tanácskozást most már nemcsak gróf Degenfeld József, hanem dr. Baltazár Dezső elnökletével is.

Sulyok István esperes indítványozta, hogy úgy a püspök elmondott beszédeit, mint a gróf Degenfeld József elnöki megnyitóját ne csak a jegyzőkönyvben örökítsék meg, hanem nyomattassák ki és küldjék szét. Azt hiszem — jegyezte meg — felesleges javaslatomat megindokolni. Maga a székfoglaló beszéd is annyira hatalmas, csupa korszerű kérdések nagyszerű foglalata, hogy kell, hogy ez közkinccsé váljék. A prozódhoz természetesen lelkes egyértelműséggel hozzájárultak.

Dr. Kun Béla aljegyző előterjesztette, hogy Dicsőfi József főjegyző augusztus 10-én kelt levelében bejelentette tisztségéről való lemondását. Sajnálattal tudomásul vettük s a további intézkedések megtételét az őszi kongresszusra halasztották.

A debreceni egyház építési kölcsöne.

A debreceni egyház presbyteriuma és az egyházközség közgyűlése tudvalevőleg a bérház építésére újabb félmilliót szavazott meg. A határozatot egyházmegyei elnöki megerősítéssel jóváhagyás végett megküldték az egyházkerületnek. Az előadó, minthogy az iratokban nem találta feltüntetve, hogy itt voltaképpen egy félmillió kölcsön felvételének engedélyezéséről van szó, mint ide nem tartozót, az ügyet javasolta visszatenni az egyházmegyéhez.

Szele György adta meg erre nézve első sorban a felvilágosítást s kijelentette, hogy az egyháznak tényleg kölcsönre van szüksége s ennek kihagyása csak tévedésen alapulhat. Kéri a közgyűlést, hogy ettől tekintsen el.

György Endre nem elégszik meg az esperesi láttamozással s kifogásolja, hogy miért nem vitték a döntést megerősítés végett az egyházmegyei közgyűlés elé?

K. Tóth Kálmán szerint az nem feltétlen szükséges. Sok precedenst tud ennek elmaradására. Kéri, hogy mivel az ügy felette sürgős s késleltetésezavarokat okozna, ne sodorják az egyházat ilyen helyzetbe, hanem adják meg a hozzájárulást a kölcsön felvételéhez.

Hozzászólottak még a kérdéshez: gr. Degenfeld József, dr. Baksa Lajos, Dávidházy János, Domahidy Elemér. Végül is gr. Degenfeld Józsefnek a javaslatát fogadták el, mely szerint utasítják az egyházmegyét, hogy hívjon össze rendkívüli közgyűlést és ha az jóváhagyja az ügyet, akkor az elnökséget felhatalmazzák annak végleges megerősítésére.

Tárgyalták még röviden és minden vita nélkül a kisujszállási internátus államsegélyét, a hegyközségintimrei egyház kölcsönét és végül Hegedüs Károly, Halmi János alapítvá-

nyának ügyét. Ezután gr. Degenfeld József a közgyűlést berekesztette.

A tisztelgő küldöttségek.

A közgyűlés végeztével dr. Baltazár Dezső a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Először Antal Gábor, dunántúli püspök lépett elébe s a következő beszédet mondotta:

Főtiszteletű püspök ur!

Szolgatársam az Urban!

A magyar ref. konvent és a négy egyházkerület megbízásából jelentünk meg, hogy tanui legyünk annak a lelkesedésnek, a melylyel hivatalába beiktatják. Kifejezzük itt a testvéri szeretetet, az örömet és a tiszteletet úgy Főtiszteletűség iránt, a kinek már az eddigi pályáján is olyan nagy érdemei vannak, de kifejezzük itt szerencsekívánatainkat ennek az egyházkerületnek is, a mely szolgálatot tett a magyar protestáns világnak, hogy Önt választotta püspökévé. Fontos feladatok várnak a püspökre, különösen itt, a legnépesebb tiszántúli egyházkerület élén. Ezekhez kiváló szellemi képességek kívántatnak: a bölcsesség, buzgóság és az áldozat készség. Ezeknek azonban nem szabad erőszakra támaszkodni, hanem a szelidségre. Főtiszteletű ur kiváló tanujelét adta kitűnő szellemi tulajdonságainak, úgy, hogy azok is, a kik talán nem értettek vele egyet, kénytelenek voltak tehetségét elismerni. Azelőtt a bámulatos szervező képessége előtt, amelylyel még a szétszórt csontokba is életet tud lehelni, tisztelettel kell meghajolnunk. A természetben a hatalmas erők rombolók, míg meg nem találják helyüket, azután áldásosak. Hiszünk, hogy Főtiszteletű ur megtalálta már a helyzetet, a hol fényes tulajdonságait legjobban érvényesítheti. A legnagyobb örömmel üdvözöljük, mint a magyar protestantizmus egyik oszlopát, legerősebb munkaerejét. Mert ha körültekintünk, bizony sok az aratni való, de kevés az arató. Mikor az egyházkerület szinte csodálatos módon ideállította ebbe a diszes méltóságba, hiszünk, hogy erejét az egyház és a haza javára fogja szentelni! (Eljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső: Az én szerény egyéni képességemet messze tulbecsülő beszédért és a megjelenésért megatva mondok köszönetet. Én az egyházkerületet autonómiáját sokra becsülöm s fejleszteni is igyekszem, emellett vezérel az a törekvésem is, hogy a zsinat hatáskörét szeretettel töltssem meg. Még egyszer hálás vagyok a megemlékezésért. (Eljenzés.)

A tiszai ág. ev. egyházkerület.

A tiszai ág. ev. egyházkerület és a debreceni ág. ev. egyház küldöttségének Materny Lajos esperes, debreceni lelkész volt a szónoka. Ezeket mondotta:

Nekem jutott az a szerencse, hogy a tiszai ág. ev. egyházkerület nevében Főtiszteletű püspök urat üdvözöljem. Fűzöm ehhez a debreceni ág. ev. egyház jóindulatát s atyafiságos szeretetét. Idézem a zsidókhöz írt ievélből:

Szeretted az igazságot, gyűlölted a hamisságot!

Aránylag rövid pálya áll még főtiszteletűséged háta mögött, de azért ott láthatjuk gyümölcsöző cselekedeteinek egész sorozatát. És ezekben találta az egyházkerület zalogát annak, hogy a püspöki székbe emelje. E helyen új munka vár reá. Ez nem lesz kevesebb, mint az eddig végzett, a gondja sem kisebb, ámde a jó Isten ad kitartást s az erős akarathoz mindent elfedező szeretetet. Kérjük, hogy azt a jó viszonyt, amely a két egyházkerület között fenáll, ápolja továbbra is szeretettel, mint elődei. A Mindenható tartsa meg sokáig erőben, egészségben. (Eljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső válaszában kijelentette, hogy az üdvözlést köszönettel fogadja s rajta lesz, hogy a békeséges együttműködést elősegítse s már látja is az alkalmat, amikor azt a kapcsolatot, amely a két egyházkerületet összeköti, még szorosabbra lehet fűzni.

A debreceni ref. egyház.

A debreceni ref. egyház küldöttségét Könyves Tóth Kálmán vezette, aki a következő beszédet intézte dr. Baltazár Dezsőhöz:

Főtiszteletű püspök ur!

Eljöttünk mi is a tisztelgők sorába, hogy egyháztanácsunk üdvözlétet talmácsoljunk. A mi örömrünk kettős, mert szólhatunk az egyhangulag választott lelkészünkhöz is. Tudjuk ugyan, hogy az egyházkerület ügyei minden idejét igénybe veszik, de kérjük azért, hogy szenteljen nekünk, a debreceni egyháznak valamit drága idejéből. Ismerjük a multban kifejtett nagyszerű munkásságát, tevékenységét, jog és igazság szeretetét, már ez is kétségtelenné teszi, hogy egyházunk jogait védeni fogja. Bizalommal, szeretettel üdvözljük itt. A Mindenható hordozza karjaiban. Legyen élete egyházunk, hazánk és kedves családjának boldogságára. Én ennél jobbat és többet mondani nem tudok! (Hosszantartó éljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső: Én úgy érzem magamat a debreceni fényes multu egyházzal szemben, mint az adoptált gyermek; szeretetüket szeretettel igyekszem viszonozni. Előre elsomorít az a tudat, hogy az egyház ügyeinek nagy elfoglaltságom miatt nem szentelhetek annyi időt, mint a mennyit szeretnék. De amennyit tudok odafordítani, gyermeki szeretettel szentelem. (Taps és éljenzés.)

Az Orle.

Az Országos Református Lelkészegetestület üdvözlétet Kiss József alelnök tolmácsolta így:

Az Orle. nevében jelentünk meg mi itt, hogy kifejezzük igaz szeretetünket. Most lesz négy éve, hogy ez az egyesület megalakult s az ön kezébe adta a zászlót. Azóta sok küzdelmet állott ki, a gyanúsítások nyilai röpökdetek feléje. Könnyen megtörténhetett volna, hogy a sereg szétmegy, ha a vezér trombitája össze nem tartja. De a vezér rendíthetetlen hite átragadt a seregbe s ma már, mint törvényes egyesület működünk s tiszteletreméltó eredményekre hivatkozhatunk. Ott van például a Kálvineum. Abban, hogy mindezt sikerült elérnünk, a mi elnökönknek nagyrésze van, azért hát most meghajtjuk előtte az elismerés lobogóját.

Dr. Baltazár Dezső: Tisztelt barátaim! Az Orle. élete az én életemhez és szívemhez van növe. A bajtársi szeretetnek ez az országos egysége elsősorban az egyetemes egyháznak válik előnyére. Boldognak érzem magam, hogy megalapozhattam a Kálvineumot, aminél Istennél valóbb dolgot nem tudok. Egyetlen ellenségünk a tévedés, ennek tüzei is már csak a végeken pislognak. Szeretettel győzzük azt le. Az Orle. nem az alkotmányok, de a szívek forradalma. Mi a szívét hívtuk segítségül. Maradjunk meg ezen az uton és áldás fog kísérni. (Taps és éljenzés.)

A róm. kath. egyház.

A debreceni róm. kath. egyház nevében Gróh Ferenc, kispósta, kanonok gratulált.

Főtiszteletű és méltóságos püspök ur!

A legdrágább és a legértékesebb kincs: a halhatatlan lélek. Ezt bizonyítja a második, a Fiu, aki szívesen hagyta el ezért a földet. Mindenki, aki ezért fáradozik, Krisztusi munkát végez, amely mennyi jutalomra érdemes. Ha ez a munkásság az itteni egyik legkisebb egyház vezetőjét örömmel töltheti el, mennyivel inkább egy egész kerület oszlopát. (Eljenzés.) Méltóságos uram! Ha az Idvezítő iránt csak egy szemernyi szeretet van szívünkben, kell, hogy a róm. kath. egyház részéről is üdvözljük Főtiszteletűségét. Szívesen kérjük, hogy szíve szeretetében egy kis helyet nekünk is adni kegyeskedjék. Az Isten tegye áldásossá működését, fáradozásait koronázza mennyi siker. (Lelkes taps és éljenzés.)

Baltazár püspök válaszában köszöni a megtisztelést és szeretetet és azt megkülönböztetett köszönettel fogadja és szeretettel viszonozza. Szerinte az országban az a vélemény alakult ki róla, hogy szemben áll a catholien anyaszentegyházzal. Ez téves hit, mert ő tiszteli a római katolikus egyház

ideológiáját, ismeri nemes törekvéseit, melyet elismeréssel méltányol is; ő csupán bizonyos irányzat ellen küzd, mely a közéletre nyomást gyakorol. Ezen irányzatot ő elítéli és ellene ezental is küzdeni fog. Távol áll tőle minden türelmetlenség, mert hiszen az egyetemes békeséget hirdeti mindig. A türelmetlenség rombol és ő vandalizmust nem tudna elkövetni. (Eljenzés.)

Kezves tanítórend és főgimnázium.

Igen hatásos beszédben adta át dr. Lóky Béla a debreceni kegyesrendi és róm. kath. főgimnázium üdvözlétet.

Főtiszteletű és méltóságos püspök ur!

Mi is megjelentünk itt kised csapatunkkal, a debreceni kegyesrendiek és a róm. kath. főgimnázium küldöttsége. Üdvözlétünk kettős irányu. Főtiszteletű urat egyhangusággal emelte a püspöki székbe a kerülete. Ismerjük azokat az elért fényes eredményeit, amelyek erre érdemesítették. Tudjuk azt is, hogy a theológia mellett a jog doktora is. De tudjuk azt is, hogy a tanügy iránt mindig szeretettel viseltetett. Most, amikor körülrajongják, szíve, mintegy fényező kéve, szertehinti sugarait, melyeknek minden színben reflexe támad. Körülvesszük azért mi is s kérjük számonkra is a szeretet sugarát. (Eljenzés.) Ez a testület megmutatta, hogy kell türellemmel viseltetni, megmutatta ez a rend, hogy kell hazafias szolgálatokat teljesíteni. (Ugy van! Eljenzés és taps!) Megmutattuk, hogy kell önfeláldozóan munkálkodni. — (Zajos éljenzés!) Ezzel a hármassal tulajdonképp: A türellemmel, a hazafissággal és az önfeláldozással küzdötté át a magyar piarista rend háromszáz évét, a debreceni pedig két századát. Ezek az eszmék kitörülhetetlenül ott élnek a mi szívünkben is. A nemzeti művelődésért, tehát közös célra kérünk közös szeretetet. Ajánljuk magunkat jóindulatába. (Perecekig tartó taps és éljenzés.)

Baltazár Dezső:

Nézetem szerint minden iskolatípus előtt egy eszme kell, hogy lebegjen, hogy a hazának hü polgárokat neveljen. Nem építést, hanem rombolást végez az, a ki e célok mellé néz. Istennek legyen hála, hogy ez a tanítórend a hazafias működésével mindig tündökölt. Örömmel hajtom meg előtte ezért is az elismerés lobogóját s köszönöm a megjelenésüket. (Eljenzés.)

A gör. katolikusok.

A hajdudorogi gör. kath. egyház nevében Jankovics Gyula püspöki külhelnyök beszélt:

Az Isten maga a szeretet — mondja az evangélista, a szeretet árad a világ körül. Az Üdvözítő is hitet és szeretetet hagyott reánk. Ajánljuk magunkat szeretetében.

Papp János, debreceni gör. kath. lelkész debreceni egyházának üdvözlétet tolmácsolta:

Méltóságod — ugymond — olyan korban emelkedett e diszes polcra, amikor másokat csak, mint a jövő embereit emlegetik. Mi, kik szintén e kálvinista Róma polgárai vagyunk, többször éreztük saját szavai, részint annak leírásából lelki világot és annak gazdagságát. Joggal gratulálhatunk tehát Főtiszteletűségének és egyházkerületének is. Mi vallomást tehetünk arról is, hogyha bárki is kétségbevonná a debreceni ref. egyház türelmét, méltóztatásuk csak reánk hivatkozni, a kik e türelmek leg többet köszönhetünk. (Eljenzés.) Meg vagyunk róla győződve, hogy méltóságod sem az elválasztó pontokat keresi, de a békeséget. Örömmel üdvözljük. (Eljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső: Abban az egyház-megyében, a melyikben voltam, mindig jó viszonyt tartottam a gör. katolikusokkal. Igyekszem ezt ezután is ápolni. (Eljenzés.)

Az isr. hitközség.

A debreceni isr. hitközség nevében Kreusz Vilmos főrabbi gratulált.

Áldott legyen, aki eljött az Örökkévaló nevében! E benediktumot mindig elmondani tartozunk, mikor kiváló férfi elé lépünk. Üdvözljük izr. hitközségünk nevében. Üdvözljük, mint a hazafias és kulturális alkotásokban leggazdagabb egyházkerület fejt. Üdvözljük, mint az Isten igéjének lángbuzgalmu hirdetőjét, mint a liberáliszmus fenkölt szellemű apostolát. Szívünk mélyéből kívánjuk, hogy ez a bizalom, szeretet kísérje továbbra is az emberi kor legvégső határáig az egyház és a haza dicsőségére. (Eljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső kijelenti, hogy ő sohasem csinált külön zsidókérdést. Nem kell szavakban igazolnom, mert tetteim bizonyítják — ugymond — hogy szimpatizárok a zsidókkal. Hogy Önök engem szívesek voltak felkeresni, nem mondhatok mást, csak azt, hogy aki voltam, az maradok. (Eljenzés.)

Alsószabolcs—hajduvidéki egyházmegye.

Az Alsószabolcs—hajduvidéki egyházmegye nevében Szabó Lajos hajduhadházi lelkész beszélt.

A tiszteletnek és az ebből jövő szeretetnek meleg érzésével üdvözljük — ugymond — Méltóságodat. A mi egyházunknak ez a mai nap általános öröme s nem titkoljuk, hogy erre büszkeséggel gondolunk. Ez az önzés azonban az, amivel a jó anya gyermekeinek jó előmereteletlátja. Ez a megye dicsőséggel vallotta, mint esperest is magáénak. Csak természetes, hogy örömmel látjuk, hogy akit mi szeretünk, azt mások is szeretik, akit mi nagyra hivatottnak tartunk, azt mások is annak hiszik. Kérjük az Istent, dicsőítse meg erejét szent lelkével, támogassa gondviselésével. (Eljenzés.)

Dr. Baltazár Dezső a szép szavakra mély meghatottsággal felelt.

Hajduböszörmény üdvözlése.

Kálmán Lajos a hajduböszörményi ref. egyház nevében üdvözölte.

Dr. Baltazár Dezső: Hajduböszörménynek igen sokkal tartozom. Gyermekeim, s férfikorom zsengei, a családi tűzhelyem mind idefűznek s ott ért a legnagyobb megtiszteltetés. A hála átváltozik imádsággá, amelyet e városért mindig emelek. (Eljenzés.)

A hajdusoboszlói ref. egyház.

A hajdusoboszlói ref. egyház részéről Bálteky Lajos lelkész gratulált.

— Eljöttünk, hogy együtt örüljünk az örülőkkel, amikor az, aki fiatal korában nálunk pásztorkodott, most főpásztor lett. Kívánjuk, hogy Isten tartsa meg sokáig.

Dr. Baltazár Dezső:

Hajdusoboszlóra mindig szívesen gondolok. Ez hívott vissza igazi hivatásomhoz, mely nélkül most nem állanék itt a legszébb méltósággal övezve. Nagyon köszönöm megemlékezésüket.

A többi debreceni deputációk.

A helyőrség üdvözlétet Patzár tábornok, — a törvényszékét Kulin Imre, a pénzügyi igazgatóságát Ternovszky Alajos, az ügyvédi és közjegyzői kamarát Márk Endre, a főiskolai tanárkarát dr. Ferenczy Gyula, a debreceni ipartestületét Dáviaházy Kálmán, Debrecen városát Kovács József, a posta- és távirat igazgatóságát Papp Lajos, a debreceni tanítótestületét Kerékgyártó József, a kereskedő társulatát Zádor Lajos, az ifjuságát pedig Nagy István senior tolmácsolta.

Egyéb küldöttségek.

A vármegyék nevében Kovács Gyula, az egyházmegyék és esperesek részéről Domahidy Elemér, az összes tiszántuli középiskolák nevében Dóczy Imre, az egyházkerületi tanítók részéről Simon Károly, az énekvezérek egyesülete részéről Nagy András, a máramarosszigeti jogakademiáról dr. Papp Tibor, a volt osztálytársak közül Szücs Géza dr. gratulált.

A banket.

Délután közel három óra felé járt már az idő, amikor a tisztelgések véget értek s a közgyűlési tagok és vendégek a Royalba mehettek, ahol több száz terített banket volt. A díszterem zsufolásig megtelt, sőt még a közvetlen helyiségek is. A menü ez volt:

Csirke-ragou rántott borsóval, tok tartár mártással, bélszín, prágai, francia burgonya és tökkel. Sáltek: liba és töltött csirke saláta és kovászos ugor-kával. Vegyes rétes. Jardimetto. Kávé. Borok: asztali homoki bor, mizsei hegyaljai, carbenet. Ásványvizek. A pohárköszöntők sorrendje: a püspök a királyért, a főgondnok a püspökért, Sulyok István a püspökért, Kovács József a püspökért, dr. Ferenczy Gyula a püspökért, Kovács Gyula a püspökért, Rásó Gyula a püspökért, a püspök, Szabó Kálmán a konventi elnökségért, dr. Baksa Lajos a konv. és egyházker. küldöttekért, Görömbey Péter az evangélikusokért, Domahidy Elemér a katonaságért, dr. Petzkó Ernő az összes vendégekért.

Beszélték még: Kiss Ferenc, Patzár tábornok, Jankovics Gynla, Mády esperes és még számosan. A vendégeket a Dávidházy Kálmán könyvkötő részvenytársaság a Nagytemplom képével díszítette, rendkívül csinos szívtartókkal lepte meg. A zenét Rácz Károly kitéző zenekara szolgáltatta.

Ujdonságok.

* **Kinevezés.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Király István ópályi lakos, jogszigorlót a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorlókra nevezte ki.

* **Szerencsétlenül járt városi tanácsnok.** Mély és őszinte részvétellel értesülünk Szabó Kálmán városi tanácsnok súlyos balesetéről. A népszerű tanácsnok, akit lekötöztek, szíves modoráért a város minden köreiben kedvelnek, a hétfői tanácsülés után a „Mátyás király“ pincéjébe akart lemenni, ahol a tanácsstagok is sokszor szoktak sörözgetni a déli órákban. Szabó Kálmán tanácsnokot a lejárónál érte a súlyos természetű baleset, a lépcsőn megcsuszott és előre bukott. Oly szerencsétlenül esett el a lépcsőn, hogy elájult. A vendégek részeseitették első segélyben és hazaszállították a lakására, ahol dr. Czako Zsigmond megvizsgálta és megalapította, hogy az amagy is beteg, gyöngébb és béna lába két helyen eltört. A tört lábat kedden délelőtt az orvosok gipszkötésbe tették. A szerencsétlenül járt tanácsnok állapota igen súlyos, mert erős láz is gyötri. A balesetnek hamar híre futott a városban és mindenütt általános részvétet keltett.

* **A püspök palástja.** Dr. Baltazár Dezső püspöki ornátusa egyszerű diszességgel kellemes feltűnést keltett a tegnapi beiktatási ünnepélyen. Mint értesülünk, a palást a Szedlák és Vámos cég munkája s méltán érdemes a megemlézésre.

* **Két baleset.** Tegnap két izben is igénybevették a mentőket Debrecenben. Az egyik baleset a Darabos-utcán történt, dél-élt fél tíz órakor. Nagy Ferenc fiakeres lovai megbokrosodtak s örült futással rohantak végig az utcán. Közben a kocsit felborult s a bakon ülő Nagy Ferencet kiröpítette a kövezetre. A szerencsétlen ember a hátán és a balkezén súlyosabb sérüléseket szenvedett, úgy, hogy a mentők szállították be a kórházba. — A másik, majdnem végzetes baleset a Kossuth-utcai csatornázásnál történt. A 60-ik számú házban csatornáztak. A kiásott mély árok oldala közben bedől és Török József és Várady Károly földmunkásokat derékig eltemette. Azonnal telefonoztak a mentőknek, a kik nagy nehezen kiszabadították veszedelmes helyzetükből a két munkást, a kik szerencsére komolyabb sérüléseket nem szenvedtek.

* **Ma este az új társulat bemutatkozik** a Széchenyi Mulatóban. Irsai Emilia enek és tanc művésznő, Kiola Derna klaszikus táncosnő, Galambos Elemér komikus, Ralfi Helftha nőimítató, Szamosi Gitta szubrett, Miss Lejka nemzetközi énekesnő, Miss Annie Hertel angol diszóz, Továbbá Szűcs, Bodrogi, Szép L'Avallerie, Kunody. Naponta két remek előadást.

* **Az új harang felhuzása.** A debreceni Kistemplom új harangját kedden délután 5 órakor huzták föl a toronyba, melynek ablakába csiga volt erősítve. A csigán lassan huzták föl az erős kötelekre kötött, több métermázsányi súlyú harangot. A munka háromnegyed óráig tartott. A harangot 6 óra után bevették a toronyablakon és felhuzták a haranglábra, este 8 órakor pedig megszóltatták.

* **Debreceni látkepes lapok,** 10 drb. 30 fillér, olvasó világposta képes lapok, 100 drb 1 K 60 fillér Antalifnál.

* **Napernyők,** esernyők, kiegészítők Szabó Lajos fiai cégnél.

* **Legjobb villamos berendezéseket** készít Földvári L. Telefon 168. Tanulók felvételnek.

* **Kitűnő minőségű cukor-ananász és turkesztán dinnye** kapható: Farkas műkertésznél, Simonffy-utcai piac.

* **Már csak egy pár napig,** aug. hó 1-ig maradok a régi helyiségben. Jó lesz igyekezni, míg a készlet tart. A lüster köpenyekből még mindig 5 frt minden színben. Lószőr kalap díszítve 4 frt, csibész díszítve 3 frt, férfi szalmakalap, melynek darabja 4—5 frt volt, 40 krajcár, férfi gallér du Lelje 1 K. Rózsa Lajos, aug. 1-től Alföldi palotában.

* **Könyvek, folyóiratok** bekötése, üzleti-könyvek és diszmunkák legszolidabb kivitelben Antalffy Ferenc könyvkötészetében készíttetnek. Ugyanott tanulók felvétetik.

* **Hűsítő.** Szepes kárpáti málna-szőrp jutányos áron kapható a központi droguerában.

* **Intézeti fehérnemű,** leányok és fiuk részére, előírás szerint. Iskolás fiuknak és leányoknak kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, flanel és trikó-paplanok és ágyszerítők, kitéző minőségben, nagy választékban, és jutányos áron kaphatók Kardos László vászon, menyasszonyi kelengye és kész fehérneműk nagykereskedésében Debrecen, Kossuth utca 9. Alapítottat 1831. Telefon 118.

* **Női kész fehérneműk** kaphatók Szabó Lajos fiai vászon üzletében.

* **Revue-Parisienne** és az Elite nagy őszi-téli száma, 1000 képpel 2 korona Antalffy Józsefnél.

* **Fürdőbe utazó hölgyek** figyelmébe ajánlom a legújabb és legdivatosabb Himalaja angol köpenyeimet. Fehér és színes kosztümök 10 frt. Madaro és csipke blousok 2-50. Rózsa Lajos, aug. 1-től Alföldi-palotában.

Vasbutor

Telefon 694. Telefon 694

és sodrony ágybetét készítő

Neumann J. Debrecen, Póterfia-u. 19

Készítik a legkényesebb izlést is kielégítő s a legegyszerűbb vasbutort és sodrony ágybetétet. Mindennemű javítást elvállalok. 301

Debrecenhez közel fekvő vasutai-lomossal bíró községben, részben fekete, **340 holdas** részben homokos **tagbirtok** 20 hold dohány-szerű jómind- engedély el, 18 hold fajszőlővel, a szükséges és jókarban levő gazdasági épületekkel, kedvező feltételek mellett eladó, esetleg **haszonbérbe** kiadó. 1525

Felvilágosítást ad

Dr. Szotyori Nagy Sándor
Debrecen, Széchenyi-utca 35.

Értesítés.

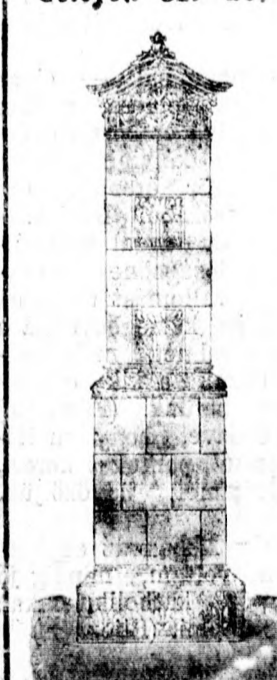
A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon haznak hol eddig is volt Piac-utca 44. sz. Dr. Ufalussy ház udvari helyiségébe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás. 1261

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debrecen, Piac 44. az udvarban. Telefon 377.

Telefon sz. 29.

Tóth Gyula

vaskereskedése Debrecenben

Piacz-utca 20. szám.

Legnagyobb raktár hazai és Budwelszi gyártmányu **porcellán kálykákban**

valamint Meidinger rendszerű és

folytonégőkályhákban.

Vasbutorok, gyermekágyak és kosok, fürdőkádak, jógsekények, fényezett fémárk és konyhafelszerelések, tornyes és francia, valamint porcellán burkolatu konyhák. 1604

Szerszámok minden iparághoz, építési vasalások, vasgerendák stb.

Árkap 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve.

Fegyverek és vadászati felszerelési cikkek különlegességi raktára.

Külön képes árlap ingyen és bérmentve.

„Ursus“
borsajtók

a legerősebb felsőnyomású acélgerenda rendszerben 3 erő-
átítéssel;

tömlők, fejtősapok és pince-felszerelések.

HA állatorvosra van szüksége
telefonáljon 558
Zászló Zsigmond
állatorvosi rendelőjébe
Rákóczy-utca 3 szám. 815

Telefonszám 321.
MÁTHÉI JÁNOS

légszusz, vízvezeték,
ostornázás, központi gőzfűtés és
fürdőberendezési vállalata.

Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz.
Modern üzlet: Egyháztér 5. szám alatt.
(Nagytemplom mellett) ahol elezans

háztartási jégszekrények

kölon éle nagyság és ki-
vitelben I-ső rendű gyárt-
mány, jutányos áron be-
szerezhetők, jótállás mel-
lett. Javítások díjtalanul
eszközöltenek.

Ugyanott díszes és
oélszerű mosogató asz-
talok, szoba klosettek, fürdőkádak, fürdőká-
lyhák, mosdók, olosettek, dídetsek és
egyébb fürdőszobai pipere cikkek, szálló-
permetezők és mindenféle bádogárúk nagy
választékban kaphatók. 1046

Minden nagyhrngu hirdetésnél job-
ban beszél a személyes meggyőződés kérem
az érdeklődőket üzletem meletkintésére.

Figyelem!

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Kiszel Sándor

elsőrangú katonai és polgári szabóüzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadi-
felszerelési cikkek nagyraktára

Debrecen, Kossuth-utca 17 szám (Simonffy.ház)

Tényleges és tartalékos tisztek egyéves önkéntesek

a legelegánsabban, szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó
minőségéért, valamint előírás szerinti felszereléséért felelősséget vállaltok. 1528

Legújabb divatu angol és francia divatu öltönyök, vasuti jegyenruhák, hadi fel-
szerelések, magyar díszruhák a legfinomabb kivitelben, szavatosság mellett pontos
időre készítettnek.

Arjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Vigyázz. Kékre festett kirakat. Vigyázz.

Két osódtömög árúját megvettem.

Az árak az eddigieknél még olcsóbbak.

Madeira himzés	mtr.	42 kr.
Delének	"	17 kr.
120 cm. Kostüm kelmék	"	32 kr.
Ruha vásznak	"	28 kr.
Kretonok	"	12 kr.
Fulard szaten	"	09 kr.
Selymek minden szín.	"	45 kr.

Selyem batisztok drbja 1 frt., vásznak igen
olcsón, szőnyegek, ágyterítők, paplanok, szö-
vetek, bluzok, szövet gyermek ruhák, meg-
lepő árban, csipkék, szalagok, rövid árúk és
még sok fel nem sorolt árúk mind meglepő
árakban. Selyem fényű atlasz szaten mtr 28
kr. Maradékok minden áruból. 1425

Uj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.
5 réttü férfi gallér darabja csak 7 kr.

Nagy Lajos hirdelési irodájából Csapó-u. 13.

Itt lenne ismét
egykitünő vétel!
A Csillag-utca
13 számu

**ház
eladó!**

Téglából épült, cseréppel fedve
magában foglal 3 rendbeli lakást,
mindegyik egy szoba, konyhából
áll. Minden lakáshoz külön fás-
kamara, téglából épült verem és
sertésöl. 1603

Elsőrangú telkek!

Iparvállalatnak és raktárnak kiválóan alkalmas
iparvágánnyal ellátott telkek és épületek, óriási
pincék bérbe kiadóak és eladóak a Margitfürdő telepen.

Ugyanott, valamint a Ferenc József-uton több házhely jutányos árban és kedvező fizetési
feltételekkel eladó.

Ezen a város legegészségesebb részén fekvő telkeknek óriási jövőjük van, mert a város
fejlődési vonalában fekszenek, értékük tehát csak emelkedhet. Ma meg a telkek aránylag oly
jutányos árban vehetők meg, hogy az építkezés azokon a legjövedelmezőbb befektetést képezi.

Az épületek elkészítését, az építkezés finanszírozását a legelőnyösebb feltételek mellett,
kivánatra mi magunk teljesítjük.

3-4-5-6 szobás földszintes villák, emeletes épületek, bérházak társas és szövetkezeti
házak építését és az építkezés finanszírozását, ingatlanok adás-vételét

gyorsan és a legjobb eredménnyel közvetítjük.

Klár Andor részvénytársaság irodájában

Piac-utca 77. sz. Telefon 445. nyerhető.

Kevés pénzzel mindenki saját lakáshoz juthat.

Minden más egyszeri be-
állítás postá betűből 5
fillér. Vastagabb be-
állításból 10 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk legvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni.
Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre
fizetendő. Vidékről apró
hirdetések díja levélje-
gyekben is beküldhető.

Ajánlat.

Ha nincs
pénze és butótokra vagy
férfit, női és gyermek ru-
háira van szüksége, for-
duljon bizalommal Kaiser-
hez. Hatvan-u. 2. 444

28 krajcárba
kerül egy pár férfi vagy
női harisnya-fejelés pa-
mutteral együtt. — Benyáts
Emil harisnyagyára Deb-
recen. 424

Princess
és Directeur szabásu mie-
derek már 3 frttól kezdve
Kalap virágok őrési vá-
lasztékban 140 cm széles
costüm kelmék Benyáts
Emilnél Főter Debrecen.
414

Olosó laktás
4 szoba és pincék au-
gusztus huszadiktól no-
vember elsejéig kiadó.
Értekezhetni Mandel Ig-
nác ur fűszerkereskedé-
sében Bethlen-utca 36 alatt
2037

Lakás
Kétszobás lakás mellék-
helyiségekkel november
1-re kiadó. Arany János-
utca 28 sz. a. 2023

Kiadó
két szobás utcai takás
november 1-re, Szappa-
nos-u. 4. 2022

Kiadó
egy csinosan bútorozott
különbejárattal, udvari
szoba. Arany János-utca
15 szám. 2018

Zsákok
vizmentes ponyvák és ros-
tálló ponyvák olcsón be-
szerezhetők Fohn József
zsáküzletében, Petőfi-ter a
Pálvaudvar közelében. 247

Magánjelenet
„Nem házasodom meg
soha”, magánjelenet. Irta:
Than Gyula. Kapható la-
puk kiadóhivatalában
50 fillérért. **Paraszthü-
ség.** Népszínmű 3 felvo-
násban. Irta: Than Gyula.
Kapható lapuk kiadóhi-
vatalában egy koronáért.

Regény
olvasók lapuk kiadóhiva-
talába megszerezhetik a
Kis angyalom című re-
gényt nyolcvan fillérért.
Diszkótsében 1 korona 20
fillérért. Báthorok Ipoly-
kája regény 80 fill.

Egy
középidéjű aszony ajánl-
kozik uri házakhoz mosni
vasalni. Bőtös-u. 34. 2044

Egy
40 éves forgalmas fűszer-
üzlet Józ. kir. és Ká-
pólnási-utca sarkán, évi
600 forintért kiadó. Érte-
kezhetni Ferenc József-
ut 17. 2049

Felnőttek?
ki önjait rövid idő alatt
írni olvasni megtanulni,
legnagyobb titoktartás
mellett, há hoz is megyek
Gärtner J. Veres-u. 7 sz.
2050

Egy
utcai lakosztály november
1-re kiadó. Rákóczi-ut 50
számon is csaka törvényes
írás z kben kerek meg-
tekinteni. 2048

Különbejáratu
csinosan bútorozott szoba
azonnal kiadó, Szechenyi-
u. 40. 2085

Üzlethelyiség
azonnal kiadó Csapó-u.
27. Értekezhetni Bethlen-
u. 61. 2051

Egy
modern üzlethelyi-
ség Hunyadi-utca
13 szám alatt
kiadó.
Értekezhetni ugyan-
ott 1547
Trigárszky Emilnél.

Kereslet.
Ingven
lakást adok a Vargakert-
ben csekély szolgáltatást.
Félegyházy János. 514

Intelligens
jó megjelenésű leány ki-
szolgáláshoz felvétetik Be-
nyáts Emilnél. 524

Szépírásu
nőtisztviselő azonnali
belepésre felvétetik —
Etern kefégyárba. Irás-
beli ajánlatok szemé-
lyesen adandók át.
2055

Segéd
felvétetik Gerstner Kál-
man fűszerkereskedésé-
ben Debrecen, Szechenyi-
utca. 2039

Házhoz
újradíj kifizetésre aszro-
nyok felvétetnek a kiadó-
hivatalban. 1795

Férnök
nők, tap utcai elárúsi á-
sára felvétetnek a kiadó-
hivatalban. 1794

Keresek
szep. 1-re szép világos
tettelen főregiments bu-
torozott szobát Burgondia
Domb, Magos-utca. Ajánl-
latok „Világos lakás” je-
ligére a kiadóhivatalba
kérek. 1793

Elveszett
egy munkakönyv Tóth
János néven a Szent-Anna-
u. 5 sz. utól a kistemplom-
nál. A megtaláló jutal-
omba részesül, ha Bendi-
u. 11 szám alá viszi. 2056

Házmeister
lakásért azonnal felvétetik
Miklós-utca 21. 2053

Szilágyságba
Csapó-utca 7, egy ember
jó fizetéssel azonnal fel-
vétetik. 2051

Józanleány
fiatal iparos alást keres
vadászokkal. Cim a kiadóba.
2046

Földszinti
vagy emeleti páholyt ve-
szek. Cimem a kiadóhiva-
talban. 2042

Nagymunkás
szabóság felvétetik Csa-
pó-utca 25 szám alatt. 2043

Hentes
vagy más áros töltebe
lépnek óvadékkal. Cim
Pácsirta-ut. 62. 2045

Egy
magyar, német, tót nyelv-
ismertető biro rőfös, rö-
vid és divatára segéd
azonnali belepésre állást
keres. Megkeresés a ki-
adóhivatalban. 2046

15-16 éves fu
könnyű éjjeli munkára
felvétetik. Cim a kiadó-
hivatalba.

Eladás.

18 hold
bánki szántó gazdasági
épületekkel 900 koronáért
holdanként eladó. Érte-
kezhetni Dr. Varga Imre
ügyvéd Csapó 32. 1953

Négy
függőlámpa gázfűszel-
veléssel, egy falóra eladó.
C. a., Miklós-u. 6. 1974

Eladó
ház Simonfi-u. 34. kedve-
ző fizetéssel, értekezhetni
Sas utcai italmérésben.
1966

Egy
erős tengeri göré eladó,
Csapó-utca 49. 1862

Eladó
a Vargakertben a Vecsey-
utca 3 számú ház. Érte-
kezhetni ugyanott. 1835

Tégláskertben
Basahalom-u. tizezer négy-
szögöl, parcellázásra al-
lmas föld eladó. Pól
Csapó-utca 18. 1952

Irógép
keveset használt, jó kar-
ban levő eladó. Cim a
kiadóhivatalban. 1562

Piac-
utca 26—28 sz. ház bon-
tásánál ajtó, ablakok, —
ócska téglá 28 kor. ezri,
darabos téglák szekér-
számra 80 fillérért kap-
hatók és jó faanyagok.
Fedélszerp stb. 1984

Egy
jóforgalmu fodrászüzlet a
vasut mellett eladó. Na-
v rad Rákóczi-ut, Gerlic-
ház. 2053

Eladó
90 drb 20 lt., 30 drb.
400—500 lt. Itasznált boros
hordó és 60—80 méter
mázsa csemege szőlő,
Pozsary Gyulánál, U-
fehértón. 1832

KIADÓ
Piac-utca 89 szá-
mu házban a Royal
szalodával szemben
nagyobb
pincze helyiségek.
Értekezhetni
Blattner Gyula
üzletében 1131
Piac-utca 69 szám
alatt.

Gyomorgöres, kólíka étvágy-
talanság és általában gyomor-
betegségeknel a legkifejebb hálszer a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható: 850

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECEN.

Házhelyeknek

eladó

300—300 négyszögölonként a Vimos huszár
laktanyával szemben, a sámsóni utfélen, a
hadházi vonat sorompójánál kezdődő
Katz-féle telek 1458

kedvező fizetési feltételek mellett.

Értekezhetni
Aréptakarékpénztár Szövetkezetnél
Debrecen, Piac-utca 75 sz.

Mindenféle nyomtatványt
olcsón és izlésesen készít a Deb-
receni Ujság nyomdája.

IGYENGÉ HAJTÁS
LEGTÖBB RÉSZ NŐVEKSEM

KIS FORDALOM ÉRTELMEZÉSÉBEN
SZAKSZERŰ-IZLÉSESE
NYOMDÁSZAT

IGYENBEVÉTELEVEL ÉRTELMEZÉS
PÉNZINTÉZETEK KERESKEDELMÉ-
IPARUÁLLALATOK
FORDULJUNK BIZALOMMAL

MIHÁLY SÁMUEL
NYOMDÁSA-PAPI ÜZLETE ÉS
ADÓBEÁRÓZÉSI SZAKÜZLETTEL

TELEFON:
706.

Eladó téglá !!

Hogy a be lott nagy keresletnek
megfelelhessünk téglá yárunk üzem-
képpességét lényegesen emeltük és
ma már abban a kellemes helyzet-
ben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk
mérsékelt árak mellett. Kivánatra
áránlattal bármikor készséggel
szolgálunk.

„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági
r.-t. Nyirbátor. 1549

Mindenféle

villamos

berendezéseket,
legjobban, gyorsan és
jutányosan készít

Földvári L.

Legjobb gyárt-
mányu motorok,
Wolfram-égők,
csillárok telefonok, csengők, villanyozó
gépek és alkatrészek legnagyobb raktára

Üzleti telefon 168. 1328 Gyári telefon 816